

N:o 10.

Af friherre **W. G. von Schwerin m. fl.** *angående förlängning af nu gällande mellanrikslags giltighet.*

Då Riksdagen i skrifvelse den 13 maj 1895 hos Kongl. Maj:t anhöll om uppsägning af nu gällande mellanrikslag, utgick man, såsom af nämnda skrifvelse framgår, från den förutsättning, att fullständigt förslag till ny dylik lag redan år 1896 skulle föreläggas Sveriges Riksdag och Norges Storting eller att, i hvarje fall, det slutliga resultatet af underhandlingarna då skulle Riksdagen meddelas. Så blef emellertid, som bekant, ej händelsen, enär underhandlingarne måste fortsättas äfven under loppet af år 1896.

Först mot slutet af sistnämnda år anmälde underhandlarne, att deras arbete icke kröntes med framgång, vid hvilket förhållande någon framställning från regeringens sida i det uti 1895 års skrifvelse afsedda syfte tydligen icke heller vid innevarande riksdag kan vara att motse.

Då emellertid nu gällande mellanrikslag, enligt Riksdagens beslut och regeringens derpå grundade uppsägning, skall upphöra att gälla den 13 juli innevarande år, komma följaktligen efter nämnde dag några särskilda bestämmelser rörande de förenade rikenas ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden icke vidare att förefinnas, utan måste, derest händelserna få ohindradt utveckla sig, hvarterda riket gent emot det andra tillämpa samma handelspolitiska bestämmelser, som äro gällande gent emot främmande nationer, hvilka icke genom traktater betingat sig några som helst lättnader för den mellanfolkliga samfärdseln.

Att på ett någorlunda tillfredsställande sätt ordna de deraf uppkommande nya förhållandena blir så mycket svårare, som de förenade rikenas läge i hög grad försvårar genomförandet af en effektiv tullbevakning samt befolkningen på båda sidor om riksgränsen, redan i flera generationer vants vid en mera ohindrad samfärdsel.

Att den utsigt, som sålunda öppnats, ingalunda står i öfverensstämmelse med Riksdagens afsigt, torde vara ostridigt. Derom vittna såväl Riksdagens ofvanberörda skrifvelse som den i ämnet förda öfverläggningen. Vid den utgång frågan fått, lär emellertid Riksdagen svårligen kunna påyrka underhandlingarnas återupptagande, med mindre Riksdagen jemväl kan framställa något förslag till lösande af de tvistepunkter, som föranledt underhandlingarnas strandande, hvilket tydligen ej kan ifrågasättas.

Men väl torde Riksdagen kunna och i betraktande af dess ställning till frågan jemväl böra söka åvägabringa ett sådant sakernas läge, att å ena sidan möjlighet öppnas för fortsatta underhandlingar, derest anledning dertill skulle yppas, samt å den andra, derest någon mellanrikslag icke vidare skall finnas, nödigt rådrum beredes för ett lugnt öfvervägande och ordnande af de derigenom uppkommande nya förhållandena.

Såsom redan blifvit antydt, synes Riksdagen år 1895 för sistnämnda fall hafva ansett en beredelse af något öfver ett år vara erforderlig. Längre tid kunde Riksdagen ock tydligen under dåvarande förhållanden så mycket mindre ifrågasätta, som ju Riksdagen utgick från antagandet, att ny mellanrikslag skulle komma till stånd. I frågans nuvarande läge och med hänsyn till de mångfaldiga olikartade förhållanden, som i händelse af mellanrikslagens upphäfvande måste komma i betraktande, synes dock något längre tid för det afsedda ändamålet vara önskvärd, och detta så mycket hellre om man, i likhet med oss, i det längsta vill hoppas, att den så länge emellan de förenade rikena bestående handelsgemenskapen dock trots allt icke skall slitas.

Ehuru vi sålunda funnit en något längre beredelsetid vara högligen önskvärd, hafva vi likväl, af andra skäl, ansett oss ej nu böra ifrågasätta en förlängning utöfver ett år af den nu bestående mellanrikslagens giltighet, samt få vi på grund af hvad som ofvan anförts hemställa:

att Riksdagen må ej mindre anhålla, att Kongl. Maj:t ville söka åvägabringa en förlängning af nu gällande

mellanrikslags giltighet under ytterligare ett års tid, än ock för sin del besluta,

att, derest en dylik förlängning kan komma till stånd, kongl. förordningen af den 30 maj 1890 angående Sveriges och Norges ömsesidiga handels- och sjöfartsförhållanden skall fortfarande ega giltighet och lända till efterrättelse intill den 13 juli 1898.

Stockholm den 25 januari 1897.

Werner G. von Schwerin.

C. W. Collander.

G. Jansson.

S. M. Olsson i Sörnäs.

J. Bromée.

N:o 11.

Af herr **S. Nordström**, *angående ändrade bestämmelser rörande lån från odlingslånefonden.*

Enligt beslut vid 1895 års riksdag, förbättrades visserligen villkoren för lån ur odlingsfonden så till vida, att räntan på lån ur denna fond nedsattes från $4\frac{1}{2}$ till 4 procent. Men på samma gång försvårades möjligheten för låns beviljande ur densamma genom att stipulera det vilkor, »att jordförbättringen bör antagas minst motsvara låneunderstödet dubbla belopp», så snart vattenafledningsföretaget afser torrläggning af redan odlad jord, i stället för att, såsom förut var bestämdt, låneunderstödet kunde beviljas till lika högt belopp som den uppskattade jordförbättringen, oafsedt om vatten-